

Закон України

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізмів виведення банків з ринку та задоволення вимог кредиторів цих банків

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Цивільному процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 40-42, ст. 492):

1) частину другу статті 149 викласти в такій редакції:

"2. Забезпечення позову допускається як до пред'явлення позову, так і на будь-якій стадії розгляду справи, якщо невжиття таких заходів може істотно ускладнити чи унеможливити виконання рішення суду або ефективний захист, або поновлення порушених чи оспорюваних прав або інтересів позивача, за захистом яких він звернувся або має намір звернутися до суду, **а також з інших підстав, визначених законом**";

2) частину четверту статті 152 викласти в такій редакції:

"4. У разі подання заяви про забезпечення позову до подання позовної заяви заявник повинен пред'явити позов протягом десяти днів, **якщо інші строки не встановлено законом**, а у разі подання заяви про арешт морського судна ^{тридцяти} днів з дня постановлення ухвали про забезпечення позову".

2. У Господарському процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436):

1) статтю 53 доповнити частиною шостою такого змісту:

"6. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, звертаючись з позовом про відшкодування шкоди (збитків) у порядку статті 52 Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб", діє від імені та в інтересах неплатоспроможного банку або банку, щодо якого прийнято рішення **про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку з підстав, визначених частиною другою статті 77 Закону України "Про банки і банківську діяльність", а у випадку припинення неплатоспроможного банку або банку, щодо якого прийнято рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку з підстав, визначених частиною другою статті 77 Закону України "Про банки і банківську діяльність, як юридичної особи – в інтересах кредиторів, вимоги яких залишилися незадоволеними після завершення ліквідаційної процедури**";

2) частину другу статті 136 викласти в такій редакції:

"2. Забезпечення позову допускається як до пред'явлення позову, так і на будь-якій стадії розгляду справи, якщо невжиття таких заходів може істотно ускладнити чи унеможливити виконання рішення суду або ефективний захист або поновлення порушених чи оспорюваних прав або інтересів позивача, за захистом яких він звернувся або має намір звернутися до суду, **а також з інших підстав, визначених законом**";

3) частину третю статті 138 викласти в такій редакції:

"3. У разі подання заяви про забезпечення позову до подання позовної заяви заявник повинен пред'явити позов протягом десяти днів, **якщо інші строки не встановлено законом**, а у разі подання заяви про арешт морського судна **тридцяти днів з дня постановлення ухвали про забезпечення позову**";

4) 3) частину першу статті 231 доповнити **новим** абзацом дев'ятим такого змісту:

"Припинення неплатоспроможного банку або банку, щодо якого було прийнято рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку з підстав, визначених частиною другою статті 77 Закону України "Про банки і банківську діяльність", як юридичної особи, не є підставою для закриття провадження у справі про **відшкодування шкоди (збитків)** за позовом Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, що діє в порядку, визначеному статтею 52 Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб", в інтересах кредиторів неплатоспроможного банку або банку, щодо якого прийнято рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку з підстав, визначених частиною другою статті 77 Закону України "Про банки і банківську діяльність", **вимоги яких залишилися незадоволеними після завершення ліквідаційної процедури**";

3. У Законі України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 31-32, ст. 263 із наступними змінами):

1) частину другу статті 3 викласти в такій редакції:

"2. Законом може бути встановлено особливості державної реєстрації громадських формувань, релігійних організацій, **а також здійснення реєстраційних дій під час виведення неплатоспроможних банків з ринку або ліквідації банків**";

2) частину шістнадцяту статті 17 викласти в такій редакції:

"16. Для державної реєстрації припинення банку у зв'язку з прийняттям рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку подається рішення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб про затвердження звіту про **виконання процедури ліквідації**";

3) частину шосту статті 36 викласти у такій редакції:

"6. Державні органи, у тому числі суди, органи Національної поліції, органи прокуратури, органи Служби безпеки України, а також органи місцевого самоврядування та їхні посадові особи, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб та неплатоспроможний банк або банк, щодо якого прийнято рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку з підстав, визначених частиною другою статті 77 Закону України "Про банки і банківську діяльність", що виводиться з ринку або ліквідується Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, звільняються від справляння адміністративного збору за державну

реєстрацію та від плати за надання відомостей з Єдиного державного реєстру через портал електронних сервісів".

4. Частину першу статті 5 Закону України "Про судовий збір" (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 14, ст. 87 із наступними змінами) доповнити пунктом 24 у такій редакції: *позову з мину:*

"24) Фонд гарантування вкладів фізичних осіб – за подання позовів, предметом яких є **відшкодування шкоди (збитків), в порядку, визначеному статтею 52** Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб";

5. У Законі України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб" (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 50, ст. 564 із наступними змінами):

1) у статті 2:

у частині першій:

пункт ~~3~~ ^{4, 9} викласти у такій редакції:

"3) вклад – кошти в готівковій або безготівковій формі у валюті України або в іноземній валюті, які залучені банком від вкладника (або які надійшли для вкладника) на умовах договору **банківського рахунку, банківського вкладу (депозиту)**, включаючи нараховані відсотки на такі кошти";

пункт ~~4~~ викласти в такій редакції:

"4) вкладник – фізична особа (у тому числі фізична особа - підприємець), яка уклала або на користь якої укладено договір **банківського рахунку, банківського вкладу (депозиту)**";

пункт ~~9~~ викласти в такій редакції:

"9) перехідний банк – банк, який створено у процесі **підготовки до виведення/виведення** неплатоспроможного банку з ринку, єдиним акціонером якого є Фонд до дня продажу цього банку інвестору (об'єднанню інвесторів);

пункт 15¹ виключити;

доповнити частиною другою такого змісту:

"2. Терміни "власник істотної участі" та "пов'язана з банком особа" вживаються в значенні, визначеному Законом України "Про банки і банківську діяльність".

Термін "кінцевий бенефіціарний власник" вживається в значенні, визначеному Законом України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення";

2) у частині третій статті 3:

абзац перший викласти у такій редакції:

"3. Фонд є економічно самостійною установою, має самостійний баланс, поточний та інші рахунки в Національному банку України, у тому числі рахунки

умовного зберігання (ескроу), а також рахунки в цінних паперах у депозитарних установах – банках України";

3) частину першу статті 4 викласти в такій редакції:

"1. Основним завданням Фонду є забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб, та виведення неплатоспроможних банків з ринку та здійснення ліквідації банків";

4) у статті 12:

частину першу доповнити пунктом 9¹ такого змісту:

"9¹) приймає рішення про задоволення кредиторських вимог Фонду за рахунок майна (активів) банку, крім майна (активів), (переданих) банком в забезпечення виконання зобов'язань";

у частині п'ятій:

перший абзац викласти у такій редакції:

"5. Виконавча дирекція Фонду має такі повноваження при здійсненні тимчасової адміністрації та ліквідації банків";

пункт 8¹ викласти у такій редакції:

"8¹) приймає рішення про інвестування тимчасово вільних коштів банку, що ліквідується, в державні цінні папери (при умові достатності коштів для забезпечення ліквідаційної процедури)";

пункт 17 викласти в такій редакції:

"17) приймає рішення про організацію та здійснення заходів, спрямованих на виявлення та документування фактів, рішень, дій або бездіяльності, якими завдано шкоду (збитки) неплатоспроможному банку або банку, щодо якого прийнято рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку з підстав, визначених частиною другою статті 77 Закону України "Про банки і банківську діяльність", та затверджує висновок (звіт) щодо виявлених фактів, рішень, дій або бездіяльності пов'язаних з банком осіб та інших осіб стосовно цього банку, якими завдано шкоду (збитки) банку, та розміру завданої цими особами шкоди (збитків)";

5) у частині третій статті 16:

абзац перший викласти у такій редакції:

"3. Працівники Фонду та члени адміністративної ради Фонду під час виконання покладених на Фонд функцій перебувають під захистом закону:"

та пункт 1 викласти у такій редакції:

"1) працівники Фонду, у тому числі ті, що звільнені, та членів адміністративної ради Фонду, у тому числі ті, що звільнені, не несуть відповідальності за будь-які дії або бездіяльність, якщо вони діяли на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Позови, подані проти працівників Фонду, у тому числі тих, що

✓ звільнені, та членів адміністративної ради Фонду, у тому числі тих, що звільнені, якщо позов пов'язаний з виконанням ними їхніх повноважень у Фонді, вважаються позовами, поданими проти Фонду";

у пункті 2:

абзац третій викласти у такій редакції:

"Фонд здійснює страхування від нещасних випадків, професійної відповідальності членів виконавчої дирекції Фонду та уповноважених осіб Фонду відповідно до законодавства, актів Фонду та договорів страхування";

доповнити абзацом п'ятим такого змісту:

✓ "Фонд забезпечує правовий захист працівників Фонду, в тому числі після їх звільнення з Фонду, в тому числі шляхом надання їм правової допомоги адвокатами та іншими фахівцями у галузі права, у разі подання проти них позовів або їх участі в адміністративному чи кримінальному провадженні, що пов'язані з виконанням ними своїх повноважень у Фонді, за рахунок коштів Фонду";

✓ 6) частину першу статті 19;

доповнити новим пунктом 16 такого змісту:

✓ "16) кошти, що надійшли від банків, процедура тимчасової адміністрації або ліквідації яких здійснюється Фондом, в межах затверджених кошторисів витрат, на відшкодування витрат, понесених Фондом на виведення їх з ринку";

✓ 8) статтю 20 доповнити частиною шостою такого змісту:

✓ "6. Кошти, одержані Фондом в результаті відшкодування шкоди (збитків) за вимогами Фонду, які передбачені частинами п'ятою та десятою статті 52 цього Закону, спрямовуються на задоволення вимог кредиторів неплатоспроможного банку або банку, щодо якого прийнято рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку з підстав, визначених частиною другою статті 77 Закону України "Про банки і банківську діяльність", у черговості та порядку, визначених частинами першою та четвертою статті 52 цього Закону, після відшкодування витрат Фонду, понесених у зв'язку із стягненням шкоди (збитків)";

8) у статті 26:

✓ друге речення абзацу першого частини першої викласти в такій редакції:

"Фонд відшкодовує кошти в розмірі вкладу, включаючи відсотки, станом на кінець дня, що передує дню початку процедури виведення Фондом банку з ринку, але не більше суми граничного розміру відшкодування коштів закладами, встановленого на цей день, незалежно від кількості вкладів в одному банку";

пункт 3 частини четвертої викласти в такій редакції:

"3) за ощадними та депозитними сертифікатами банків";

у частинах п'ятій та шостій слова "на день" замінити словами "на кінець дня, що передує дню";

9) 10) абзац перший частини першої статті 27 викласти в такій редакції:

"1. Уповноважена особа Фонду складає перелік рахунків вкладників та визначає розрахункові суми відшкодування коштів за вкладами за рахунок коштів Фонду відповідно до вимог цього Закону та нормативно-правових актів Фонду станом **на кінець дня, що передує дню початку процедури виведення Фондом неплатоспроможного банку з ринку, або на кінець дня, що передує дню початку процедури ліквідації банку, щодо якого прийнято рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку з підстав, визначених частиною другою статті 77 Закону України "Про банки і банківську діяльність"**";

10) частину третю статті 28 викласти в такій редакції:

"3. Фонд припиняє виплату гарантованих сум відшкодування коштів за вкладами у день затвердження ліквідаційного балансу банку та не пізніше наступного робочого дня розміщує на офіційному веб-сайті Фонду оголошення про припинення Фондом виплат гарантованої суми відшкодування";

11) у частині першій статті 29:

пункт ¹перший викласти в такій редакції:

"1) на загальну суму, що підлягає відшкодуванню вкладникам такого банку (включаючи пункти 3 – 5 частини другої статті 27 цього Закону) на кінець дня, що передує дню початку тимчасової адміністрації банку або ліквідації банку, щодо якого прийнято рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку з підстав, визначених частиною другою статті 77 Закону України "Про банки і банківську діяльність", у тому числі на суму наданої Фондом приймаючому або перехідному банку фінансової підтримки";

пункт ²другий виключити;

12) частину одинадцяту статті 36 викласти в такій редакції:

"11. Визнання банку неплатоспроможним є підставою для зупинення на строк запровадження тимчасової адміністрації та/або **до дня втрати перехідним банком статусу** перехідного банку внесення змін до системи депозитарного обліку цінних паперів неплатоспроможного банку та/або перехідного банку, та/або відповідного власника цінних паперів неплатоспроможного банку, крім дій, які здійснюються на вимогу Фонду відповідно до цього Закону. На вимогу Фонду з метою виконання плану врегулювання внесення необхідних змін до системи депозитарного обліку цінних паперів такого банку здійснюється відповідними депозитарними установами невідкладно (негайно)";

13) у статті 37:

назву викласти в такій редакції:

"Стаття 37. Повноваження Фонду";

у частині другій:

перший абзац викласти в такій редакції:

✓ "2. Фонд безпосередньо або уповноважена особа Фонду ^у разі делегування їй всіх або частини повноважень Фонду має право"; ✓

✓ пункт шостий викласти в такій редакції:

"6) звертатися до правоохоронних органів із заявою про вчинення кримінального правопорушення в разі виявлення фактів шахрайства та інших протиправних дій працівників банку та/або будь-яких інших осіб стосовно банку, **та визнання банку потерпілим, а також заявляти від імені та в інтересах банку цивільні позови про відшкодування шкоди (збитків), заподіяної банку**";

✓ 14) у статті 38:

✓ частину ^ч ~~другу~~ ^{третю і четверту} викласти у такій редакції:

"2. Протягом дії тимчасової адміністрації та/або ліквідаційної процедури Фонд здійснює перевірку правочинів, вчинених (укладених) банком протягом **одного року, а правочинів, вчинених (укладених) банком з пов'язаними особами та/або в інтересах пов'язаних осіб, та/або на їх користь**, – протягом трьох років до дня запровадження тимчасової адміністрації неплатоспроможного банку або ліквідаційної процедури у банку, щодо якого було прийнято рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку з підстав, визначених частиною другою статті 77 Закону України "Про банки і банківську діяльність", на предмет виявлення правочинів, що є нікчемними з підстав, визначених частиною ^ч ~~третьою~~ цієї статті";

✓ частину ~~третю~~ викласти у такій редакції:

✓ "3. Правочини банку, у тому числі укладені з пов'язаними з банком особами, в якому Фондом здійснюється тимчасова адміністрація та/або ліквідаційна процедура, є нікчемними з таких підстав:

1) банк безоплатно здійснив відчуження майна, ^{узяв} прийняв на себе зобов'язання без встановлення обов'язку контрагента щодо вчинення відповідних майнових дій, відмовився від власних майнових вимог;

2) банк до дня визнання банку неплатоспроможним ^{узяв} взяв на себе зобов'язання, внаслідок чого він став неплатоспроможним, або виконання його грошових зобов'язань перед іншими кредиторами повністю чи частково стало неможливим;

✓ ^{кредити} 3) банк уклав угоди щодо відчуження чи передачі у користування або придбання чи отримання у користування майна, оплати результатів робіт та/або послуг на умовах, які не є поточними ринковими умовами, або зобов'язаний здійснити такі дії в майбутньому відповідно до умов угоди.

Поточними ринковими умовами не вважаються:

а) прийняття меншого забезпечення виконання зобов'язань, ніж вимагається від інших клієнтів;

✓ б) придбання ^у особи майна низької якості чи за завищеною ціною;

в) здійснення інвестиції в цінні папери суб'єкта, яку банк не здійснив би в інше підприємство;

г) оплата товарів і послуг, наданих особою за цінами, вищими, ніж звичайні, або за таких обставин, коли такі самі товари і послуги іншої особи взагалі не були б придбані;

г) продаж особі майна за вартістю, що є нижчою, ніж та, яку банк отримав би від продажу такого майна іншій особі;

д) нарахування відсотків та комісійних за послугами, наданими банком особам, які є меншими, ніж звичайні;

є) нарахування відсотків за вкладами (депозитами), залученими банком від осіб, які є більшими, ніж звичайні.

4) банк здійснив оплату кредитору або виконав вимоги кредитора, строк яких на дату виконання правочину не настав, що спричиняє або може спричинити надання переваг одному кредитору перед іншими в частині задоволення вимог, або прийняв майно в рахунок виконання грошових вимог у день, коли сума вимог кредиторів банку перевищувала вартість майна;

5) банк прийняв на себе зобов'язання (застава, порука, гарантія, притримання, факторинг тощо), умови якого передбачають платіж чи передачу майна банку у якості забезпечення виконання грошових вимог до банку та/або зобов'язань третіх осіб, у порядку іншому, ніж здійснення кредитних операцій відповідно до Закону України "Про банки і банківську діяльність".

Положення цього пункту не застосовуються до майна, переданого:

в якості забезпечення виконання зобов'язань перед Національним банком України;

для забезпечення здійснення платежів та розрахунків за угодами, укладеними з платіжними системами або операторами таких систем;

6) банк уклав кредитні договори, умови яких передбачають надання клієнтам переваг (пільг), прямо не встановлених для них законодавством чи внутрішніми документами банку;

7) банк уклав правочини, умови яких передбачають платіж чи передачу майна банку з метою надання окремим кредиторам переваг (пільг), кошти для оплати яких надійшли з рахунків, відкритих в цьому ж банку, у тому числі за правочинами про відступлення права вимоги за кредитними договорами та договорами забезпечення;

8) банк уклав правочин з пов'язаною з банком особою або в інтересах пов'язаної з банком особи, або на користь пов'язаної з банком особи з порушенням вимог законодавства, у тому числі недійсність якого встановлена частиною шостою статті 52 Закону України "Про банки і банківську діяльність";

часту п'яту викласти в такій редакції:

Майно (кошти), отримане стороною правочину – пов'язаною з банком особою за нікчемними правочинами, є предметом обтяження (застава (іпотека)), яке підлягає державній реєстрації у встановленому законодавством порядку до настання обставин, зазначених в абзаці першому цієї частини, або до визнання нікчемного правочину дійсним у порядку, встановленому законодавством";

ДОПОВНИТИ частинами одинадцятою та дванадцятою такого змісту:

12. Правочини (у тому числі договори), укладені Фондом або уповноваженою особою Фонду (у разі делегування їй відповідних повноважень) під час тимчасової адміністрації або ліквідації, не можуть бути визнані нікчемними з підстав, визначених частиною третьою цієї статті";

9

✓ паперах для відкриття цією депозитарною установою в порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, рахунків в цінних паперах зазначеним особам і зарахування на них акцій додаткової емісії та вжиттям заходів, визначених пунктом 4 цієї частини";

16) абзац другий частини сьомої статті 44 викласти у такій редакції: *докинути пункт про обмеження тільки до частини*

"Фонд має право прийняти рішення про продовження строку подання документів для внесення запису про припинення банку до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань на час, необхідний для повного здійснення:

заходів щодо стягнення шкоди (збитків), завданої рішеннями, діями або бездіяльністю осіб, які зазначені у частині п'ятій статті 52 цього Закону;

заходів щодо ініціювання процесів, позовів чи проваджень та одержання відшкодування (компенсації) шкоди (збитків), що була заподіяна банку внаслідок:

прямої чи непрямої націоналізації або експропріації майна (інвестицій) банку, здійснення щодо таких інвестицій заходів, що за наслідками дорівнюють експропріації;

реквізиції, руйнування, заподіяння шкоди або знецінення майна (інвестицій) банку внаслідок воєнних дій, збройних конфліктів, громадських заворушень або інших подібних дій";

17) у статті 46:

у частині другій:

перший абзац викласти у такій редакції:

"2. 3 дня початку процедури ліквідації банку";

пункти 7 і 8 викласти у такій редакції:

✓ 7) втрачають чинність публічні обтяження чи обмеження на розпорядження (у тому числі арешти, заборони прийняття рішень про продаж або про вчинення інших дій з продажу) будь-яким майном (активами), у тому числі коштами банку. Накладення нових обтяжень чи обмежень (у тому числі арештів, заборони прийняття рішень про продаж або про вчинення інших дій з продажу) на майно (активи), у тому числі кошти банку, не допускається;

8) забороняється зарахування зустрічних вимог, у тому числі зустрічних однорідних вимог, припинення зобов'язань за домовленістю (згодою) сторін (у тому числі шляхом договірною списання), прощення боргу, поєднання боржника і кредитора в одній особі внаслідок укладення будь-яких правочинів з іншими особами, крім банку, зарахування на вимогу однієї із сторін. Обмеження, встановлені цим пунктом, не поширюються на правочини, зобов'язання за якими припиняються у процедурі ліквідаційного нетінгу, що здійснюється в порядку, встановленому статтею 54¹ цього Закону, та припинення зобов'язань шляхом

зарахування зустрічних однорідних вимог боржника, який одночасно є кредитором банку, що ліквідується.

Зарахування зустрічних однорідних вимог боржника, який одночасно є кредитором банку, що ліквідується, здійснюється після початку задоволення Фондом відповідної черги акцептованих вимог кредиторів, до якої віднесені вимоги такого кредитора, за заявою кредитора банку і в сумі, що не перевищує суму акцептованих вимог за заявою банку, в сумі, що не перевищує суму акцептованих вимог";

доповнити пунктом 9 такого змісту:

"9) заміна кредитора у зобов'язанні банку не змінює черговості задоволення акцептованих вимог кредиторів, визначених статтею 52 цього Закону";

абзац другий частини третьої викласти в такій редакції:

"Вимоги за зобов'язаннями банку із сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), що виникли під час проведення ліквідації, **пред'являються** тільки в межах ліквідаційної процедури та погашаються у цьому чергу відповідно до статті 52 цього Закону";

18) у статті 47:

частину третю викласти у такій редакції:

"3. Усі або частина повноважень Фонду, визначених цим Законом, можуть бути делеговані одній або кільком уповноваженим особам Фонду, крім організації реалізації майна банку, що ліквідується, та звернення з вимогами та позовами, **про відшкодування шкоди (збитків), які зазначені у частинах п'ятій та десятій статті 52 цього Закону.** У разі делегування повноважень кільком уповноваженим особам Фонд зазначає межі повноважень кожної з них";

частину четверту виключити;

19) пункт 8 частини першої статті 48 викласти у такій редакції:

"8) здійснює повноваження, **що** визначені частиною другою статті 37 та статтею 38 цього Закону";

20) у статті 51:

частину другу викласти у такій редакції:

"2. З дня початку ліквідаційної процедури банку Фонд розпочинає передпродажну підготовку та реалізацію майна (активів) банку у порядку, визначеному цим Законом та нормативно-правовими актами Фонду, за найвищою вартістю у найкоротший строк";

"12. Фонд має право продати майно (активи) банку у вигляді **єдиного** майнового комплексу або частинами";

21) 22) у статті 52:

у частині першій:

абзац перший викласти у такій редакції:

"1. Кошти, одержані в результаті ліквідації та продажу майна (активів) банку, інвестування тимчасово вільних коштів банку в державні цінні папери, спрямовуються Фондом на задоволення вимог кредиторів при умові достатності коштів для забезпечення ліквідаційної процедури у такій черговості:";

пункт 3 викласти у такій редакції:

"3) вимоги Фонду, що виникли у випадках, визначених цим Законом";

абзац дванадцятий викласти у такій редакції:

"Вимоги до банку, незадоволені в результаті ліквідаційної процедури та продажу майна (активів) банку на дату складання ліквідаційного балансу, вважаються погашеними.

Фонд має право звертатися до осіб, які відповідно до законодавства несуть відповідальність за шкоду (збитки), завдану банку, які зазначені у частинах п'ятій та десятій цієї статті, з вимогами та позовами про відшкодування шкоди (збитків), заподіяної банку, у разі наявності вимог кредиторів, зазначених у пунктах 1 – 8 частини першої цієї статті, крім вимог за субординованим боргом та вимог кредиторів, які є пов'язаними з банком особами.

Фонд має право звертатися до осіб, які відповідно до законодавства несуть відповідальність за шкоду (збитки), завдану кредиторам, вимоги яких залишилися незадоволеними після завершення ліквідаційної процедури, у випадку припинення неплатоспроможного банку або банку, щодо якого було прийнято рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку з підстав, визначених частиною другою статті 77 Закону України "Про банки і банківську діяльність", як юридичної особи";

у частині другій:

перший абзац викласти у такій редакції:

"2. Оплата витрат банку, пов'язаних із здійсненням ліквідації, у тому числі витрат Фонду, пов'язаних із здійсненням ліквідаційної процедури банку (управління майном (активами), продажем майна (активів) та іншими витратами), проводиться позачергово протягом усієї процедури ліквідації банку в межах кошторису витрат банку, затвердженого Фондом. До таких витрат, зокрема, належать:";

доповнити пунктом 7 такого змісту:

"7) витрати Фонду, пов'язані із здійсненням тимчасової адміністрації та/або ліквідації банку";

у частині третій:

абзац першому речення друге викласти у такій редакції:

"Заставодержатель має право звернути стягнення на заставлене майно у порядку, встановленому законодавством або договором застави, та отримати

задоволення своїх вимог за рахунок заставленого майна за ціною, визначеною суб'єктом оціночної діяльності з переліку, який визначений Фондом в порядку, передбаченому нормативно-правовими актами Фонду";

абзац **другий** викласти у такій редакції:

"У разі продажу Фондом заставленого майна (активів) кошти, отримані Фондом, спрямовуються на позачергове погашення вимог заставодержателя, але не більше суми акцептованих вимог, визначених відповідно до пункту 1 статті 49 цього Закону, що забезпечені таким майном (активами). Сума до перерахування заставодержателю зменшується на суму витрат Фонду, розрахованих відповідно до нормативно-правових актів Фонду";

частину п'яту викласти у такій редакції:

"5. Фонд, у разі виявлення **шкоди (збитків)**, завданої банку, звертається з вимогою про відшкодування на користь Фонду **шкоди (збитків)**, завданої банку, до:

пов'язаної з банком особи та/або іншої особи, рішеннями, діями (в тому числі, вчиненими правочинами, операціями, укладеними договорами) та/або бездіяльністю якої завдано шкоди (збитків) банку;

та/або пов'язаної з банком особи, та/або іншої особи, яка внаслідок таких рішень, дій (в тому числі, правочинів, операцій, договорів) або бездіяльності прямо чи опосередковано отримала майнову вигоду";

доповнити частинами шостою-десятою такого змісту:

"6. Керівники, власники істотної участі та кінцеві бенефіціарні власники неплатоспроможного банку або банку, щодо якого прийнято рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку з підстав, визначених частиною другою статті 77 Закону України "Про банки і банківську діяльність", визначені відповідно до закону, під час тимчасової адміністрації або ліквідації зобов'язані надати Фонду у порядку, встановленому Фондом, інформацію про все належне їм майно (активи) та зобов'язання.

У разі ненадання інформації, особами, визначеними в абзаці першому цієї частини, Фонд звертається з такими вимогами до суду. Вимоги Фонду про надання інформації про все майно (активи) та зобов'язання забезпечуються накладенням арешту на все рухоме та нерухоме майно осіб, до яких вони заявлені, та/або заборонаю вчиняти певні дії, у порядку забезпечення позову. Заходи забезпечення позову діють до моменту добровільного виконання вимог Фонду або виконання рішення суду про надання інформації про все майно (активи) та зобов'язання у встановленому законодавством порядку.

Фонд має право звернутись до суду з вимогами зобов'язати інших осіб, визначених частиною п'ятою цієї статті, окрім тих, що визначені абзацом першим цієї частини, розкрити інформацію про все майно (активи) та зобов'язання.

Особи, зазначені в частині п'ятій цієї статті, у разі, якщо шкоду (збитки) було завдано внаслідок спільного прийняття рішення, вчинення спільної дії чи бездіяльності, несуть солідарну відповідальність.

У разі невиконання вимог про відшкодування шкоди (збитків) особами, визначеними у частині п'ятій, Фонд звертається до суду про відшкодування шкоди (збитків). Вимоги Фонду про відшкодування шкоди (збитків) можуть забезпечуватися накладенням арешту на рухоме та нерухоме майно осіб, до яких вони заявлені, та/або застосовуватися інші заходи забезпечення, у порядку забезпечення позову.

Якщо підставами для пред'явлення Фондом вимог про відшкодування шкоди (збитків), зокрема, стали дії пов'язаних з банком осіб, направлені на приховування реального фінансового стану банку, у тому числі систематичне подання та/або оприлюднення недостовірної інформації або звітності щодо операцій із пов'язаними з банком особами, які були вчинені протягом трьох місяців до віднесення банку до категорії неплатоспроможних, вчинені пов'язаними з банком особами правочини, які визнані нікчемними, та/або правочини, визнані недійсними у встановленому порядку, або якщо шкода (збитки) виникла внаслідок вчинення пов'язаними з банком особами дій, передбачених пунктами 1 – 10 частини восьмої цієї статті, ці підстави є достатніми для суду для прийняття рішення про накладення арешту на рухоме та нерухоме майно осіб та/або заборони вчиняти певні дії особам, до яких Фондом заявлені вимоги, в межах суми пред'явлених вимог, якщо інші обставини не встановлені в судовому порядку.

У разі подання заяви про забезпечення позову до подання позовної заяви Фонд повинен пред'явити позов протягом тридцяти робочих днів з дня постановлення ухвали про забезпечення позову.

7. Право на звернення до судів належної юрисдикції (в тому числі іноземних судів) з позовом про відшкодування шкоди (збитків), заподіяної банку, у разі наявності умов, визначених у частині першій цієї статті, виникає у Фонду з моменту виявлення рішень, дій чи бездіяльності, якими завдано шкоди (збитків) банку та/або його кредиторам, виявлення осіб, які брали участь у прийнятті таких рішень, вчиненні дій чи бездіяльності та/або отримали від них майнову вигоду, а також встановлення розміру заподіяної шкоди (збитків).

Фонд має право звертатися з такими позовами до судів належної юрисдикції (в тому числі іноземних судів) протягом ліквідаційної процедури банку та протягом трьох років після внесення запису про припинення банку як юридичної особи (спеціальна позовна давність).

8. Шкода (збитки), завдана рішеннями, діями чи бездіяльністю осіб, зазначених у частині п'ятій цієї статті, відшкодовується у разі, якщо такі рішення, дії (враховуючи дії, що відповідають ознакам ризикової діяльності) або бездіяльність прийняті або вчинені з порушенням

9 ✓ законодавства, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку України у разі, якщо шкода (збитки) виникла внаслідок: ✓

1) вчинення правочинів (у тому числі договорів), які є нікчемними на підставі частини третьої статті 38 цього Закону;

2) недотримання особами, зазначеними у частині п'ятій цієї статті, обов'язку діяти в інтересах банку та його кредиторів, добросовісно і розумно та/або не перевищувати своїх повноважень;

3) порушення заборон та/або вимог, встановлених законодавством, у тому числі Законом України "Про банки і банківську діяльність", щодо угод із пов'язаними з банком особами, або в інтересах пов'язаних з банком сторін, або на користь таких осіб; ✓

4) купівлі недержавних цінних паперів та/або інших фінансових інструментів з порушенням вимог, встановлених Національним банком України; ✓

5) надання банком власних активів (майна) в забезпечення (застава, порука, гарантія, притримання, право довірчої власності тощо) виконання зобов'язань третіх осіб перед їх кредитором у порядку, іншому, ніж здійснення операцій відповідно до Закону України "Про банки і банківську діяльність", крім майна (активів), переданого в якості забезпечення виконання зобов'язань перед Національним банком України або для забезпечення здійснення платежів та розрахунків за угодами, укладеними з платіжними системами або операторами таких систем; ✓

6) незабезпечення банком контролю за цільовим використанням позичальниками кредитних коштів;

7) зміни графіка погашення боргу (строків і сум погашення основного боргу, сплати процентів/комісійних винагород, черговості платежів) за кредитним договором та договором(ами) забезпечення, які були здійснені з порушенням вимог законодавства; ✓

8) необґрунтованого зменшення та/або звільнення боржника від сплати нарахованих за активними операціями процентів та інших винагород;

✓ 9) безпідставного припинення прийнятого забезпечення перед банком за правочином або його заміна на менш ліквідне забезпечення;

✓ 10) операцій, вчинених банком всупереч обмежень, встановлених Національним банком України, в тому числі з пов'язаними з банком особами; ✓

✓ 9. Фонд набуває прав потерпілого в кримінальних провадженнях, порушених відносно зазначених у цій статті осіб, після завершення ліквідації банку. *спочиває*

абзац 50 підпункту 22 пункту 4 Розділу I законопроекту викласти у такій редакції: ✓

✓ "Кошти, стягнуті та/або одержані Фондом з осіб, зазначених у частині п'ятій цієї статті, спрямовуються Фондом на задоволення вимог кредиторів ✓

банку, зазначених у пунктах 1 – 8 частини першої цієї статті, які виникли у зв'язку із ^{нанесенням} їм шкоди (збитків) внаслідок незадоволення їхніх вимог, у порядку, визначеному частиною четвертою цієї статті, після відшкодування витрат Фонду, понесених у зв'язку із стягненням шкоди (збитків)";

Припинення банку як юридичної особи не є підставою та не призводить до закінчення чи припинення процесів, позовів чи проваджень, що були ініційовані відповідно до цієї частини Фондом, та не є підставою для звільнення від відповідальності та/або припинення відповідальності осіб, проти яких такі процеси, позови чи провадження були ініційовані. ^{Всі} вимоги Фонду у зв'язку із такими процесами, позовами або провадженнями, у тому числі всі вимоги про відшкодування шкоди (збитків), заподіяної кредиторам (колишнім кредиторам) банку, не припиняються з припиненням банку.

10. Фонд або уповноважена особа Фонду, діючи від імені та в інтересах банку як інвестора, має право ініціювати процеси, позови чи провадження (цивільні, адміністративні, кримінальні чи арбітражні) у будь-яких судах та/або арбітражах належної юрисдикції (в тому числі ^у іноземних та міжнародних судах), у тому числі арбітражні чи інші процеси проти держав відповідно до міжнародних договорів України, у тому числі міжнародних договорів про заохочення та взаємний захист інвестицій, щодо шкоди (збитків), що була заподіяна банку фізичними чи юридичними особами (приватного чи публічного права) та державами, внаслідок:

прямої чи непрямої націоналізації або експропріації майна (інвестицій) банку, здійснення щодо таких інвестицій заходів, що за наслідками дорівнюють експропріації;

реквізиції, руйнування, заподіяння шкоди або знецінення майна (інвестицій) банку внаслідок воєнних дій, збройних конфліктів, громадських заворушень або інших подібних дій.

Кошти, одержані в результаті зазначених у цій частині процесів, позовів та проваджень, включаються до ліквідаційної маси банку, а ^у разі надходження таких коштів після затвердження ліквідаційного балансу спрямовуються на задоволення вимог кредиторів банку, які виникли у зв'язку із ^{нанесенням} їм шкоди (збитків) внаслідок незадоволення їхніх вимог, у черговості та порядку, визначеному ^у частинами першою та четвертою цієї статті, після відшкодування витрат Фонду на ведення таких процесів, позовів та проваджень, а також усіх пов'язаних з ними виконавчих процесів";

22) у статті 53: *з частини після виразу в такій редакції:*

"5. Не пізніше наступного робочого дня після затвердження ліквідаційного балансу банку та/або внесення запису до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань про припинення банку Фонд оприлюднює на офіційному веб-сайті Фонду інформацію про завершення ліквідаційної процедури банку та/або затвердження ліквідаційного балансу банку та припинення банку як юридичної особи";

доповнити частиною шостою такого змісту:

"6. Повноваження Фонду, зазначені у **пункті 17** частини п'ятої статті 12, пунктах 5 і 6 частини другої статті 37, частині сьомій статті 44 та частинах п'ятій – **десятій** статті 52 цього Закону, припиняються після повного завершення заходів щодо банку, передбачених частинами п'ятою – **десятою** статті 52 цього Закону";

пункт 17 23) розділ **X "Прикінцеві та перехідні положення"** доповнити **нovoю** *пункт 17* **частиною шістнадцятою** такого змісту:

✓ "16. Установити, що Фонд відшкодовує кошти за іменними ощадними (депозитними) сертифікатами банку, виданими до 30 червня 2021 року, незалежно від дати прийняття Національним банком України рішення про віднесення такого банку до категорії неплатоспроможних або про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку з підстав, визначених **частиною другою статті 77 Закону України "Про банки і банківську діяльність"**";

✓ 6 **5. У Законі України "Про виконавче провадження"** (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 30, ст. 542):

1) у статті 39:

частину першу доповнити пунктом 19 такого змісту:

"19) прийняття Фондом гарантування вкладів фізичних осіб рішення про початок процедури ліквідації банку-боржника";

частину четверту викласти в такій редакції:

"4. Постанова про закінчення виконавчого провадження з **підстав, передбачених пунктами 4 і 19** частини першої цієї статті, разом з виконавчим документом надсилається до уповноваженої особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб **та Фонду гарантування вкладів фізичних осіб**";

2) частину четверту статті 57 доповнити абзацами другим та третім такого змісту:

✓ "Під час здійснення виконавчого провадження, за яким стягувачем виступає банк, **тимчасова адміністрація або ліквідація якого здійснюється** відповідно до Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб", для проведення оцінки майна (активів) виконавець зобов'язаний залучити суб'єкта оціночної діяльності з переліку, який визначений Фондом гарантування вкладів фізичних осіб **в порядку, передбаченому** нормативно-правовими актами Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

У разі заперечення однією із сторін проти результатів оцінки майна, проведеної суб'єктом оціночної діяльності, який визначений Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, під час здійснення виконавчого провадження, за яким стягувачем виступає банк, **тимчасова адміністрація або ліквідація якого здійснюється** відповідно до Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб", виконавець призначає рецензування звіту про оцінку майна іншому суб'єкту оціночної діяльності з переліку, який визначений Фондом гарантування вкладів фізичних осіб **в порядку,**

передбаченому нормативно-правовими актами Фонду гарантування вкладів фізичних осіб";

3) частину четверту статті 61 після абзацу першого доповнити абзацом другим такого змісту:

"Порядок реалізації майна боржника під час здійснення виконавчого провадження, стягувачем в якому виступає банк, тимчасова адміністрація або ліквідація якого здійснюється відповідно до Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб", визначається Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, а іншого майна Міністерством юстиції України".

У зв'язку з цим абзац другий вважати відповідно абзацом третім.

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Законодавчі та інші нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Законом, застосовуються у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Положення цього Закону щодо виявлення рішень, дій, бездіяльності, якими завдано шкоду (збитки) банку та/або його кредиторам (колишнім кредиторам), осіб, які брали участь у прийнятті таких рішень, вчиненні дій або бездіяльності та/або отримали від них майнову вигоду, а також встановлення розміру заподіяної банку та/або його кредиторам шкоди (збитків), застосовуються до неплатоспроможного банку або банку, щодо якого було прийнято рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку з підстав, визначених частиною другою статті 77 Закону України "Про банки і банківську діяльність", процедура ліквідації якого була розпочата до набрання чинності цим Законом.

4. Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з урахуванням вимог цього Закону забезпечити (продовжити забезпечувати) вжиття заходів для задоволення вимог кредиторів неплатоспроможного банку або банку, щодо якого було прийнято рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку з підстав, визначених частиною другою статті 77 Закону України "Про банки і банківську діяльність", процедура ліквідації якого розпочата до набрання чинності цим Законом, шляхом:

1) пред'явлення вимог про відшкодування шкоди (збитків), а також ініціювання процесів, позовів чи проваджень (цивільних, адміністративних, кримінальних чи господарських) у будь-яких судах (у тому числі в іноземних та міжнародних судах);

2) ініціювання від імені та в інтересах банку як інвестора процесів, позовів чи проваджень (цивільних, адміністративних, кримінальних чи господарських) у будь-яких судах та/або арбітражах належної юрисдикції (у тому числі в іноземних та міжнародних судах) щодо шкоди (збитків), що була

✓ заподіяна банку фізичними чи юридичними особами (приватного чи публічного права) та державами, внаслідок:

прямої чи непрямої націоналізації або експропріації майна (інвестицій) банку, здійснення щодо таких інвестицій заходів, що за наслідками дорівнюють експропріації;

реквізиції, руйнування, заподіяння шкоди або знецінення майна (інвестицій) банку внаслідок воєнних дій, збройних конфліктів, громадських заворушень або інших подібних дій.

5. Установити, що положення частини третьої статті 16 ^{до} щодо правового захисту працівників Фонду та членів адміністративної ради Фонду, ^{до} що були звільнені, ^{до} розповсюджуються на працівників Фонду та членів адміністративної ради Фонду, ^{до} що звільнені після дня набрання чинності цим Законом.

6. Кабінету Міністрів України у ^ч трьохмісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

забезпечити прийняття актів, необхідних для реалізації цього Закону;

✓ привести ^{свої} власні нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

7. Рекомендувати Національному банку України:

забезпечити прийняття актів, необхідних для реалізації цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

8. Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку та Фонду гарантування вкладів фізичних осіб:

забезпечити прийняття актів, необхідних для реалізації цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Генерал Чарівний Про
схвалення державного бюджету
України 2015